

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201724007

Zaaknummer: Z/26/147388

Portefeuillehouder(s): P.J.H. Pennekamp

Voor vragen

Naam: Geertje Oosterink
Telefoon: 06-29159573
E-mail: g.oosterink@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Integraal Beheerkader Openbare Ruimte Westervoort

Aanleiding voor deze kennisgeving

Het college heeft het Integraal Beheerkader Openbare ruimte (IBK-OR) vastgesteld. Dit is de praktische vertaling van het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) dat in 2024 door de raad is vastgesteld. Middels deze kennisgeving willen we de raad hierover informeren.

Relevant beleidskader

Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR)

Inhoud van mededeling

De gemeente staat voor grote maatschappelijke opgaven in de openbare ruimte op gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, klimaatadaptatie, leefbaarheid en gezondheid. Tegelijkertijd bereiken veel onderdelen van de openbare ruimte uit de jaren '70 en '80 het einde van hun levensduur. Deze vervangingsopgave biedt een kans om bij het vernieuwen van de openbare ruimte deze maatschappelijke uitdagingen mee te nemen.

In 2024 stelde de gemeente het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) vast. In dit plan staan vijf randvoorwaarden en tien beheerambities die voortkomen uit de omgevingsvisie en richting geven aan het beheer en de (her)inrichting van de openbare ruimte. De praktische uitwerking van deze randvoorwaarden en beheerambities ontbrak op dat moment nog.

De randvoorwaarden staan in het beheer niet ter discussie. Ze gaan over:

1. Wettelijke eisen
2. Het voorkomen van kapitaalvernietiging
3. Integraal gebruik van de openbare ruimte
4. Ontwerpbewust beheren en beheerbewust ontwerpen
5. Het samen beheren en maken van de openbare ruimte

Naast de randvoorwaarden zijn er ambities geformuleerd die aangeven wat de openbare ruimte moet uitstralen en opleveren. De openbare ruimte moet:

1. Schoon en heel zijn
2. Klimaatadaptief zijn
3. Circulair en energiebesparend zijn
4. De energietransitie faciliteren
5. Biodiversiteit bevorderen
6. Duurzaam verplaatsen stimuleren
7. Voor iedereen toegankelijk zijn
8. Gezond gedrag stimuleren
9. Bijdragen aan het karakter van Westervoort
10. Bijdragen aan de opgaven in de openbare ruimte

Het Integraal Beheerkader Openbare Ruimte (IBK-OR) vormt dus de schakel tussen gemeentelijke ambities en de vertaling naar toekomstbestendig beheer en vervanging van de openbare ruimte. Met het IBK-OR worden inrichtingskaders, werkwijzen en processen vastgelegd. Hiermee zorgt de gemeente voor integraal en opgabegericht werken, uniforme werkwijzen en transparante en onderbouwde keuzes. Daarnaast zorgt het voor zorgvuldig gebruik van geld en middelen door opgaven te combineren, maatschappelijke opgaven te integreren en het beheersbaar houden van zowel de aanleg als onderhoudskosten. Deze manier van werken zorgt voor een kwaliteitsslag en is noodzakelijk, maar het vergt wel meer tijd. Om de doorlooptijd acceptabel te houden moet hier afhankelijk van het project waar mogelijk pragmatisch mee om worden gegaan.

In het IBK-OR is beschreven hoe we integraal en opgabegestuurd werken. Een belangrijk onderdeel hiervan is de buurtaanpak, waarin ook is vastgelegd hoe we projecten programmeren. Om de inrichtingskaders te bepalen en ambities op een zorgvuldige manier te kunnen afwegen, is een ondersteunend model opgesteld. Middels een motie hebben de ambities klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit en energiebesparing prioriteit gekregen ten opzichte van de andere ambities, mits het geen financiële strijdigheid oplevert met andere ambitie en randvoorwaarden. Dit is gedaan omdat de basis voor het slagen van de ambities de komende jaren moet worden gelegd. Verder maakt participatie een belangrijk onderdeel uit van het IBK-OR, evenals de financiële richtlijnen die richting geven aan de uitvoering en het onderhoud.

Het IBK-OR zorgt ook voor meer bewustwording van de uitdaging waar we voor staan: met beperkte middelen een aantrekkelijke, veilige en goed functionerende leefomgeving creëren, voor nu én in de toekomst. Hiervoor moeten we de juiste balans vinden tussen kosten, kwaliteit en waarde. Ook is er een beheerparagraaf opgesteld die laat zien welke onderhoudskosten nieuwe plannen met zich meebrengen en wat dit betekent voor de totale begroting. Dit helpt om weloverwogen keuzes te maken en onverwachte kosten in de toekomst te voorkomen.

Het IBOR en het IBK-OR voorzien beide niet in aanvullende financiële middelen voor het realiseren van de vastgestelde ambities, hoewel dit vaak wel extra kosten met zich mee brengt. Deze kunnen worden beperkt door ambities zoveel mogelijk te koppelen aan momenten van vervanging of herinrichting, maar ook gebruik te maken van bijvoorbeeld subsidies. De resterende meerkosten dienen te worden gedekt vanuit de verschillende programmalijnen met de kanttekening dat niet vanuit alle programma's uitvoeringsbudget beschikbaar is gesteld. Indien zich specifieke kansen voordoen, zal hiervoor afzonderlijk een voorstel aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Veel werkwijzen uit het IBK-OR worden al toegepast, maar door de toenemende complexiteit van opgaven is verdere integratie en optimalisatie nodig. Vanaf medio 2025 is gestart met het toetsen en verbeteren van de processen in het IBK-OR. Dit heeft geleid tot definitieve plan. Het IBK-OR omvat veel pagina's, waarvan een groot deel uit bijlagen bestaat. De kern van het document wordt gevormd door gezamenlijk ontwikkelde werkprocessen, die in de praktijk zijn doorleefd, geoptimaliseerd en uitgewerkt. Het IBK-OR fungeert daarmee als een praktisch naslagwerk dat richting en houvast biedt in de uitvoering. De Integraal Beleidsadviseur bewaakt deze werkwijze, evalueert deze periodiek en stelt waar nodig bij. Zo is er ook afstemming met bijvoorbeeld de projecten binnen het Sociaal Domein en Ruimtelijke Ontwikkeling. In 2029 wordt het plan geëvalueerd en herzien. Onderdeel van het plan is daarnaast een ontwikkelagenda. De punten op deze agenda worden geprioriteerd en vanaf begin 2026 opgepakt. Eén van de belangrijkste punten is het opstellen van een vernieuwd Handboek Inrichting Openbare Ruimte.

Westervoort, 9 juni 2026 .

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort
M. Sluiter (MA) Drs. A.J. van Hout

Bijlagen:

Registratienummer:

1. 201731348
2. 201652363

Omschrijving:

Integraal Beheerkader Openbare Ruimte_ mei 2026
Visie IBOR Westervoort

3. 201660137
4. 201660138
5. 201660139
6. 201668392

Amendement Participatie
Amendement compensatie groen
Amendement veiligheid fietsende jeugd
Motie ambities naar randvoorwaarden